

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայության կողմից 2019 թվականի առաջին կիսամյակի ընթացքում կատարած հիմնական աշխատանքների վերաբերյալ

1. Պրոբացիայի ոլորտին առնչվող օրենսդրական բարեփոխումներ

ՀՀ արդարադատության նախարարի 2019 թվականի մարտի 28-ի թիվ 98-Ա հրամանով ներդրվել է ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայության շահառուի ռիսկերի և կարիքների գնահատման գործիքը, որը հնարավորություն է տալիս վեր հանելով շահառուի ռիսկերը ու պահանջումները վերասոցիալականացման գործընթացը դարձնել առավել թիրախավորված և նպաստելու կրկնահանցագործությունների նվազեցմանը:

ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայության շահառուի ռիսկերի և կարիքների գնահատման գործիքը կիրառվել է **147** շահառուների նկատմամբ:

2. Պրոբացիայի շահառուների վերասոցիալականացման և հասարակություն վերահիմնադրման նպատակով 291 շահառուների համար իրականացվել են 26 միջոցառումներ, մասնավորապես՝

1. 2019 թվականի առաջին կիսամյակի ընթացքում ՀՀ արդարադատության նախարարի 05.02.2019թ. N 32-Ա հրամանով հաստատված «Իրավախախտում կատարած անձանց գեղագիտական դաստիարակություն և կրթություն» ծրագրով վերապատրաստվել են **6 շահառու**՝ անգլերեն (2), համակարգչային դասընթացներ (2) և բիզնեսի գրագիտություն (2):

2. 2019 թվականի առաջին կիսամյակի ընթացքում ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայության պետի ցուցումով ծառայության Երևանի քաղաքային մարմնի բաժնում հաշվառված **46** շահառու համար իրականացվել է վերասոցիալականացման ծրագիր, որը ներառել է հինգ հանդիպում՝ ուղղված անձի հոգեբանական խնդիրներին, շահառուների իրավագիտակցության և պրոբացիայի ոլորտին առնչվող գիտելիքների բարձրացմանը:

3. 2019 թվականի առաջին կիսամյակի ընթացքում ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայության Արարատի մարզային բաժնում հաշվառված **3** շահառու ուղղորդվել են Արտաշատի սոցիալական աջակցության տարածքային գործակալություն և զբաղվածության տարածքային կենտրոն, իսկ ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայության Լոռու մարզային բաժնում հաշվառված **5** շահառու հանդիպել են Վանաձորի զբաղվածության տարածքային կենտրոնի աշխատակիցների հետ:

4. 2019 թվականի առաջին կիսամյակի ընթացքում **231 շահառու** մասնակցել են վերասոցիալականացման և հասարակություն վերահիմնադրմանն ուղղված տարբեր միջոցառումներին, որից՝

➤ **Մշակութային միջոցառումներին** մասնակցել է **107 շահառու** (Սյունիք-63, Լոռի-17, Երևան-6, Շիրակ-8, Վայոց Ձոր-4, Գեղարքունիք-9), մասնավորապես՝

1) 20.02.2019թ. Սյունիքի մարզային բաժնում հաշվառված **12** շահառու այցելել են Ակսել Բակունցի տուն-թանգարան:

2) 20.02.2019թ. Լոռու մարզային բաժնում հաշվառված **12** շահառու դիտել են «Չառլիի մորաքույրը» թատերական ներկայացումը:

3) 08.03.2019թ. Սյունիքի մարզային բաժնում հաշվառված **8** շահառու և նրանց ընտանիքի անդամները ներկա են գտնվել կանանց տոնին նվիրված տոնական համերգին:

4) 10.03.2019թ. Երևան քաղաքային մարմնի բաժնում հաշվառված **6** կին շահառու ներկա են գտնվել կանանց տոնին և Հ. Թումանյանի 150-ամյակին նվիրված Հայաստանի պարի պետական անսամբլի համերգ երեկոյին:

5) 06.04.2019թ. Շիրակի մարզային բաժնում հաշվառված **8** շահառու և նրանց ընտանիքի անդամները դիտել են «Հարսանիք թիկունքում» ներկայացումը:

6) 27.04.2019թ. Սյունիքի մարզային բաժնում հաշվառված **17** շահառու և նրանց ընտանիքի անդամները մասնակցել են Քաղաքացու օրվան նվիրված միջոցառումներին:

7) 09.05.2019թ. Սյունիքի մարզային բաժնում հաշվառված **22** շահառու մասնակցել են մայիսյան եռատոնին նվիրված միջոցառումներին:

8) 17.05.2019թ. Վայոց ձորի մարզային բաժնում հաշվառված **4** շահառու Եղեգնաձոր քաղաքում ներկա են գտնվել թատերական ներկայացմանը:

9) 22.05.2019թ. Սյունիքի մարզային բաժնում հաշվառված **4** շահառուի համար ճանաչողական էքսկուրսիա էր կազմակերպվել Նիկողայոս Ադոնցի անվան Սիսիանի պատմության թանգարան:

10) 30.05.2019թ. Լոռու մարզային բաժնում հաշվառված **5** շահառուի և նրանց ընտանիքի անդամների մասնակցությամբ ճանաչողական այցելություն է կատարվել «Վանաձորի Ստեփան Ջորյանի տուն-թանգարան» ՀՈԱԿ:

11) 08.06.2019թ. Գեղարքունիքի մարզային բաժնում հաշվառված **9** շահառու Սևան քաղաքի «Բոհեմ» արվեստանոց-թեյարանում հանդիպել են մարզում գործող հասարակական կազմակերպության ներկայացուցիչների հետ:

➤ **Մարզական միջոցառումներին** մասնակցել է **41 շահառու** (Երևան-40, Լոռի-1), մասնավորապես՝

1) 18.02.2019թ. Լոռու մարզային բաժնում վերահսկողությամբ հաշվառված անչափահաս **1** շահառու ընդգրկվել է ծանրամարտի խմբակում:

2) 26.03.2019թ. Երևանի քաղաքային մարմնի բաժնում հաշվառված **20** շահառու հետևել են ֆուտբոլի Եվրոպայի 2020 թվականի առաջնության ընտրական փուլի Հայաստան-Ֆինլանդիա հանդիպմանը:

3) 08.06.2019թ. Երևանի քաղաքային մարմնի բաժնում հաշվառված **20** շահառու հետևել են ֆուտբոլի ԵՎՐՈ-2020-ի ընտրական մրցաշարի J խմբի երրորդ տուրի Հայաստան-Լիխտենշտեյն հանդիպմանը:

➤ **Եկեղեցի այցելություն՝ 40 շահառու** (Գեղարքունիք-17, Արարատ-11, Արագածոտն-12), մասնավորապես՝

1) 25.02.2019թ. Գեղարքունիքի մարզային բաժնում հաշվառված **17 շահառու** այցելել են Սևան քաղաքի Սուրբ Հրեշտակապետաց եկեղեցի և մասնակցել պատարագի արարողությանը:

2) 29.03.2019թ. Արարատի բաժնում հաշվառված **11 շահառու** այցելել են Խոր Վիրապի վանք:

3) 31.05.2019թ. Արագածոտնի մարզային բաժնում հաշվառված **12 շահառու** այցելել են Մուղնու Սուրբ Գևորգ եկեղեցի:

➤ 23.03.2019թ. կազմակերպված **համապետական շաբաթօրյակին** մասնակցել է **43 շահառու** (Արարատ-13, Գեղարքունիք- 10, Սյունիք -10, Լոռի-7, Վայոց Ձոր-3)

3. Համագործակցության հուշագրերի ստորագրում

1) 18.03.2019թ. ՀՀ Շիրակի մարզպետ Տիգրան Պետրոսյանի և ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայության Շիրակի մարզային բաժնի պետ Զորակ Խաչատրյանի միջև կնքվել է համագործակցության հուշագիր: Հուշագրով Շիրակի մարզպետարանն ու պրոբացիայի ծառայության Շիրակի մարզային բաժինը պարտավորվել են համագործակցել անչափահասների հիմնախնդիրների լուծման հարցում:

2) 19.03.2019թ. ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայության և Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի միջև ստորագրվել է համագործակցության հուշագիր: Հուշագրի շրջանակում Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան Պրոբացիայի ծառայությունում հաշվառված 20 շահառուներ հնարավորություն ունեն ներկա գտնվելու Եվրո-2020-ի ընտրական փուլի Հայաստանի ազգային հավաքականի բոլոր տնային հանդիպումներին:

3) 13.05.2019թ. ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայության Վայոց ձորի մարզային բաժնի և ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանի մշակույթի, սպորտի և երիտասարդության հարցերի բաժնի միջև ստորագրվել է համագործակցության մասին հուշագիր: Հուշագրի շրջանակներում Վայոց ձորի մարզային բաժնում հաշվառված պրոբացիայի շահառուները հնարավորություն ունեն ներգրավվելու մարզպետարանի ենթակայության ներքո գործող մշակութային և սպորտային հաստատությունների տարբեր խմբակներում, ինչպես նաև մասնակցելու Եղեգնաձորի մշակույթի տանը կազմակերպվող միջոցառումներին:

4) 20.06.2019թ. ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայության Գեղարքունիքի մարզային բաժնի պետ Գեղամ Գրիգորյանի և «Կամավորներ հանուն բնության» հասարակական կազմակերպության նախագահ Էդվարդ Խաչատրյանի միջև ստորագրվել է համագործակցության մասին հուշագիր: Հուշագրի շրջանակներում կողմերը պարտավորվել են իրենց հնարավորության սահմաններում աջակցել միմյանց՝ Գեղարքունիքի մարզի հանրային տարածքներում պարբերաբար իրականացվող աղբի մաքրման աշխատանքներում:

5) 20.06.2019թ. ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայության Վայոց ձորի մարզային բաժնի և Եղեգնաձորի մարզադպրոցի միջև ստորագրվել է համագործակցության մասին հուշագիր, որի շրջանակներում հնարավորություն կնձեռնվի պրոբացիայի շահառուներին ներգրավել տարբեր մարզական խմբակներում, ինչպես նաև ծառայության և մարզադպրոցի կողմից համատեղ կազմակերպվող ֆուտբոլի, վոլեյբոլի և բասկետբոլի մրցումներին:

6) 24.06.2019թ. ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայության Վայոց ձորի մարզային բաժնի և «Եղեգնաձորի կանանց ռեսուրս կենտրոն-հիմնադրամ» հասարակական կազմակերպության միջև ստորագրվել է համագործակցության մասին հուշագիր, որի շրջանակներում ՀԿ-ի հոգեբանների կողմից անհրաժեշտության դեպքում պրոբացիայի շահառուներին կցուցաբերվի հոգեբանական օգնություն: Հոգեբաններ կներգրավվեն նաև շահառուների հետ իրականացվող ընթացիկ աշխատանքներում:

4. Միջազգային փորձի փոխանակում

1) 25.03.2019թ. և 26.03.2019թ. ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայության աշխատակիցներն աշխատանքային գործնական հանդիպումներ են ունեցել Նիդերլանդական Հելսինկյան կոմիտեի փորձագետներ Լեո Տիգեսի և Սթեֆան Պիթսի հետ: Հանդիպման նպատակն էր պատիժը կրելուց պայմանական վաղաժամկետ ազատման գործընթացում փորձի փոխանակումը, առկա խնդիրների և դրանց լուծումները գտնելու հարցերի քննարկումը:

2) 27.03.2019թ. կայացել է «Աջակցություն պրոբացիային» ազգային ցանցի հանդիպում-քննարկումը՝ պրոբացիայի ինստիտուտի կայացմանն ուղղված պետական ռազմավարական ծրագրի վերաբերյալ, որին մասնակցել են ոլորտում մասնագիտացած ՀԿ-ների ներկայացուցիչներ, ինչպես նաև Նիդերլանդների հելսինկյան կոմիտեի ներկայացուցիչներ Լեո Տիգեսը և Սթեֆեն Պիթսը:

3) 22.05.2019-23.05.2019թ. Երևանում անցկացվել է «Պրոբացիայի ծառայության էությունը, խնդիրները, զարգացման հնարավորությունները՝ գերմանական փորձի հիման վրա» աշխատաժողովը, որն իրականացվել է միջազգային իրավական համագործակցության գերմանական հիմնադրամի (IRZ) աջակցությամբ «Իրավական կրթության և վերականգնողական ծրագրերի իրականացման կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի և ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայության հետ համագործակցությամբ:

4) 27.05.2019թ. ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայություն է այցելել միջազգային իրավական համագործակցության գերմանական հիմնադրամի (IRZ) Հարավարևելյան Եվրոպայի Հարավային Կովկասի բաժնի ղեկավար Ֆրանկ Հուֆֆելդի գլխավորած պատվիրակությունը: Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են պրոբացիայի ծառայողների վերապատրաստմանը և ուսումնական այցերին վերաբերող մի շարք հարցեր:

5) 25.06.2019թ. Նիդերլանդների Հելսինկյան կոմիտեի փորձագետներ Լեո Տիգեսը և Սթեֆան Պիթսը հերթական անգամ այցելել են ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայություն: Աշխատանքային հանդիպման ընթացքում քննարկվել են Պրոբացիայի ծառայության զարգացման ռազմավարական ծրագրերը, ինչպես նաև պրոբացիայի համակարգի կայացման գործում տարբեր գերատեսչությունների համագործակցության կարևորությունը:

5. Պրոբացիայի ծառայողների աշխատանքային հանդիպումներ

1) 13.02.2019թ. ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայության Լոռու մարզային բաժնի և Վանաձորի սոցիալական աջակցության տարածքային բաժնի միջև կայացած հանդիպման ընթացքում քննարկվել են պրոբացիայի շահառուների կարիքների գնահատման, սոցիալական աջակցությանը վերաբերող հարցեր, ինչպես նաև պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել երկու կառույցների հետագա համագործակցության և փորձի փոխանակման համար:

2) 15.02.2019թ. ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայության Վայոց Ձորի մարզային բաժնի կողմից «ԱՇԽԱՏԱՆՔ և ՀԱՅՐԵՆԻՔ» ՀԿ-ի հետ համագործակցությամբ «Վայք Ինֆոտուն» ծրագրի աջակցությամբ Վայոց ձորի մարզում գործող լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների հետ կազմակերպվել էր հանդիպում՝ պրոբացիայի ծառայության աշխատանքի լուսաբանման և հասարակության մեջ ճանաչելիության բարձրացմանն ուղղված միջոցառումների համատեղ մշակման և այդ ուղղությամբ իրականացվելիք աշխատանքների կազմակերպումը քննարկելու նպատակով:

3) 21.02.2019թ. ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայության կենտրոնական մարմնի բաժնի պետերը մասնակցել են ՀՀ արդարադատության նախարարությունում հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ կազմակերպված քրեակատարողական համակարգում իրավիճակի բարելավման ռազմավարության և դրա իրականացման միջոցառումների ծրագրի նախագծի քննարկմանը:

4) 27.02.2019թ. «Աջակցություն պրոբացիային» ազգային ցանցի (Ցանց) անդամների հետ կայացած հանդիպման ընթացքում քննարկվել են պրոբացիայի ծառայության՝ Ցանցի կողմից իրականացվող մշտադիտարկման ընթացքը, պայմանական վաղաժամկետ ազատման գործընթացին առընչվող խնդիրներ, ինչպես նաև Ցանցի և ՀՀ արդարադատության նախարարության համագործակցության այլ գործնական հարցեր:

5) 28.03.2019թ. ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայության Լոռու մարզային բաժնի և Սոցիալական աջակցության Վանաձորի տարածքային կենտրոնի հետ համատեղ կազմակերպվել էր հանդիպում-քննարկում Պրոբացիայի ծառայության Լոռու մարզային բաժնում հաշվառված պրոբացիայի անչափահաս շահառուների վերասոցիալականացմանն ուղղված ծրագրերի իրականացման շրջանակներում շահագրգիռ կազմակերպությունների հետ հետագա համագործակցության հարցերի շուրջ:

6) 26.04.2019թ. ՀՀ արդարադատության նախարարի տեղակալ Տիգրան Խաչիկյանը հանդիպել է Պրոբացիայի ծառայության կենտրոնական մարմնի և տարածքային ստորաբաժանումների ղեկավար անձնակազմի հետ: Հանդիպման ընթացքում քննարկվել է ծառայության որակի բարելավմանն ուղղված քայլերը:

7) 03.05.2019թ. «Փի-Էյչ Ինթերնեշնլ» ամերիկյան կազմակերպության հայկական մասնաճյուղն իր կողմից իրականացվող «ՀՀ պրոբացիայի ծառայության աջակցության ծրագրի» շրջանակում ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայությանը տրամադրել է նոր տեխնիկական սարքավորումներ, որոնց օգտագործումը թույլ է տալիս պրոբացիայի ծառայության

աշխատակիցներին ավելի արդյունավետորեն և արագ կազմակերպել իրենց գործառույթները:

8) 15.05.2019թ. ՀՀ արդարադատության նախարարի տեղակալ Տիգրան Խաչիկյանն աշխատանքային հանդիպում է անցկացրել ԱՆ Պրոբացիայի ծառայության պետ Արսեն Նավասարդյանի և «Քաղաքացիական հասարակության ինստիտուտ» ՀԿ տնօրեն Արտակ Կիրակոսյանի մասնակցությամբ: Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են Պրոբացիայի ծառայության կողմից դատարան ներկայացվող խորհրդատվական զեկույցների բովանդակային փոփոխություններին առնչվող մի շարք հարցեր:

9) 30.05.2019թ. անցկացվել է «Քայլ դեպի արդար Հայաստան» ենթադրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում ստեղծված «Աջակցություն պրոբացիային» ազգային ցանցի կլոր սեղան-քննարկումը՝ «Հայաստանում պրոբացիայի ընկալումը և պայմանական վաղաժամկետ ազատման խնդիրները» թեմայով:

10) 08.06.2019թ. ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայության աշխատակիցները մասնակցել են համապետական շաբաթօրյակին:

11) 27.06.2019թ. ՀՀ ԱՆ պրոբացիայի ծառայության Լոռու մարզային բաժինը Վանաձորի զբաղվածության տարածքային կենտրոնի հետ համատեղ, համագործակցության շրջանակներում բաժնում հաշվառված 5 շահառուի մասնակցությամբ Սոցիալական ծառայությունների համալիր կենտրոնի դահլիճում կազմակերպել էր հանդիպում: Հանդիպման նպատակն էր լուծել Պրոբացիայի ծառայության Լոռու մարզային բաժնում հաշվառված չաշխատող շահառուների զբաղվածության խնդիրը: